

Minuta ședinței Consiliului Consultativ din 12 noiembrie 2013

12 noiembrie 2013, 10.00 – 11.40

Introducere

Președintele ANCOM, Cătălin Marinescu, urează bun venit participanților și prezintă Agenda întâlnirii.

1. Adoptarea Agendei

Președintele ANCOM enumeră documentele supuse dezbaterii și solicită formularea de observații asupra agendei care conține *Minuta Ședinței CC din data de 30 iulie 2013* și, respectiv, *Măsurile Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații de identificare, analiză și reglementare a piețelor relevante corespunzătoare serviciilor de acces la puncte fixe, originare a apelurilor la puncte fixe în rețelele publice de telefonie și serviciilor de tranzit comutat al apelurilor în rețelele publice de telefonie din România*. În lipsa oricăror remarci, agenda este adoptată în forma propusă de ANCOM.

2. Minuta întâlnirii anterioare

Președintele ANCOM solicită formularea de observații cu privire la partea a doua a minutei întâlnirii din data de 30 iulie 2013, referitoare la *Proiectul de decizie privind stabilirea măsurilor minime de securitate ce trebuie luate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau de servicii de comunicații electronice destinate publicului și raportarea incidentelor cu impact semnificativ asupra furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice*, menționând totodată că prima parte a minutei referitoare la procedura de desemnare a furnizorilor de servicii poștale a fost adoptată în ședința Consiliului Consultativ din data de 13 august 2013. În lipsa oricăror remarci pe cea de-a doua parte a minutei, președintele ANCOM declară minuta aprobată.

3. Măsurile Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații de identificare, analiză și reglementare a piețelor relevante corespunzătoare serviciilor de acces la puncte fixe, originare a apelurilor la puncte fixe în rețelele publice de telefonie și serviciilor de tranzit comutat al apelurilor în rețelele publice de telefonie din România

Pentru prezentarea sintezei observațiilor pe marginea Măsurilor, președintele ANCOM îi dă cuvântul dnei Daniela Sima, șef serviciu, Serviciul Analize și Studii de Piață.

Pe **piețele relevante corespunzătoare serviciilor de acces la puncte fixe**, reprezentantul ANCOM arată că nu poate fi acceptată propunerea unui respondent de a include și serviciile de acces la puncte mobile în piața relevantă, întrucât gradul de substituibilitate din punct de vedere al cererii nu este suficient de puternic. În acest sens, se precizează că, așa cum a fost prezentat și în *Expunerea de Motive la Măsurile de reglementare*, indicatorii relevanți de piață (număr abonați la serviciile de acces la puncte fixe, respectiv mobile, evoluțiile acestora) nu susțin pe deplin o astfel de concluzie. Argumentul utilizării din ce în ce mai intense a telefoniei mobile în detrimentul telefoniei fixe este unul indirect, care are legătură în principal cu piețele de apeluri

(dereglementate, de altfel, de Autoritate). Mai mult decât atât, includerea în aceeași piață a serviciilor de acces la puncte fixe cu cele la puncte mobile ar reprezenta o îndepărtare de la piața identificată la nivel european prin Recomandarea Comisiei Europene 2007/879/CE, ceea ce ar presupune necesitatea evidențierii unor argumente foarte solide în privința existenței unui grad de substituibilitate între aceste servicii, atât din punct de vedere al cererii, cât și al ofertei. De asemenea, reprezentantul ANCOM a arătat că scăderea tarifelor pentru telefonie fixă nu este un argument suficient în temeiul căruia să se concluzioneze că serviciile de acces corespunzătoare telefoniei mobile sunt parte din aceeași piață relevantă cu serviciile de acces la puncte fixe, acest fapt putând reprezenta un efect al concurenței directe de pe piață (din partea altor furnizori de servicii de acces la puncte fixe), iar nu al presiunii concurențiale din partea furnizorilor de servicii de acces la puncte mobile.

Cu privire la solicitarea unui respondent ca serviciile de tip „homezone” să nu fie incluse în piața relevantă a serviciilor de acces la puncte fixe, Autoritatea subliniază că această includere s-a realizat pe baza unei analize economice a gradului de substituibilitate și a nivelului tarifelor, și nu pe considerente de ordin tehnic.

De asemenea, reprezentantul Autorității evidențiază că solicitarea de a retrage imediat din sarcina furnizorului desemnat cu putere semnificativă pe această piață a obligațiilor impuse anterior nu poate fi acceptată întrucât utilizatorii acestor servicii trebuie să fie informați din timp de modificările survenite pe o anumită piață, conform art.93 alin (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 140/2012.

Trecând la observațiile primite pe **pieța corespunzătoare serviciilor de origine a apelurilor la puncte fixe în rețelele publice de telefonie**, reprezentantul ANCOM relevă faptul că un respondent a solicitat reglementarea serviciilor de origine a apelurilor la puncte fixe către numerele de forma 0800 (numere cu acces gratuit pentru apelant) și către numerele de forma 118 (numere pentru servicii de informații privind abonații). Ca răspuns la această propunere, Autoritatea menționează că pentru definirea și reglementarea unor piețe corespunzătoare originării de apeluri către numerele pentru servicii cu valoare adăugată este necesară realizarea unei analize de piață, demers care să pornească de la problemele reale existente cu privire la originarea către astfel de numere. În consecință, Autoritatea solicită tuturor furnizorilor care întâmpină dificultăți în ceea ce privește originarea către numerele pentru servicii cu valoare adăugată să semnaleze problemele cu care se confruntă și să transmită ANCOM toate dovezile relevante în sprijinul afirmațiilor lor. În orice caz, Autoritatea subliniază că este vorba despre o eventuală piață care nu este inclusă în Recomandarea Comisiei Europene 2007/879/CE, necesitatea intervenției de reglementare pe aceasta fiind imperativ să rezulte în urma unei analize de piață temeinice, fundamentată pe argumente foarte solide, și ca urmare a existenței unor importante probleme concurențiale.

De asemenea, Autoritatea menționează că nu poate primi propunerea altui respondent de a menține Romtelecom S.A. furnizor cu putere semnificativă pe piața serviciilor de origine a apelurilor la puncte fixe, întrucât analiza efectuată de Autoritate a relevat că această piață este dinamică, tinde către concurență efectivă, în plus existând un număr de operatori alternativi care oferă servicii de origine.

Suplimentar, Autoritatea a clarificat că retragerea obligației de a ține situații financiare separate se aplică începând cu exercițiul financiar aferent anului 2013. În schimb, ANCOM nu poate fi de acord cu propunerea unui respondent de a retrage imediat toate obligațiile impuse operatorului desemnat cu putere semnificativă pe piața serviciilor de origine la puncte fixe, întrucât beneficiarii acestor servicii, al căror număr este în orice caz mai ridicat decât cel susținut decât respondent, trebuie să cunoască din timp modificările survenite pe piață pentru a-și putea adapta

planurile de afaceri situației noi, în acest sens fiind invocat art. 93 alin (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011.

În ceea ce privește **piața serviciilor de tranzit național comutat al apelurilor**, un respondent a solicitat includerea în această piață a serviciilor de interconectare directă, însă Autoritatea a arătat că furnizorii alternativi nu au încheiate contracte de interconectare directă cu toți operatorii și că rețeaua Romtelecom S.A. constituie o sursă importantă de tranzit pentru operatorii mai mici, care au nevoie de asigurarea conectivității între utilizatori. De asemenea, nici volumul redus al apelurilor de tranzit, în comparație cu cel de terminare, nu este un argument suficient pentru a susține dereglementarea acestei piețe, așa cum solicită același respondent, cu atât mai mult cu cât piața a crescut în perioada analizată.

Un respondent solicită revizuirea concluziei cu privire la faptul că Romtelecom S.A. este furnizor cu putere semnificativă pe piața de tranzit național comutat al apelurilor, aducând ca argumente scăderea cotei de piață, puterea de contracarare din partea cumpărătorilor de servicii de tranzit în vederea terminării de apeluri către rețele mobile și ponderea mai mare de trafic tranzitat către rețelele mobile, decât către rețele fixe. La aceste argumente, Autoritatea subliniază că nivelul cotei de piață a Romtelecom S.A. a fost oscilant în perioada analizată, fără să scadă sub 50%, depinzând de factori conjuncturali, astfel încât nu se poate considera acesta un argument solid pentru a considera piața concurențială. Mai mult decât atât, în perioada analizată chiar Romtelecom S.A. a fost un important cumpărător de tranzit național, ceea ce a condus la creșterea cotei de piață a principalului competitor. În contextul în care, în viitorul apropiat Romtelecom S.A., va încheia un acord de interconectare directă cu operatorul rețelei de destinație a apelurilor, achiziționarea în acest sens a serviciilor de tranzit de la principalul său competitor nu mai apare ca fiind necesară. În plus, Autoritatea precizează că tranzitul către rețelele mobile nu este majoritar și că o analiză a puterii de contracarare a cumpărătorilor se realizează oricum la nivelul întregii piețe, iar nu doar pe un segment al ei.

Autoritatea a mai primit solicitarea de a include costul serviciului de marcare în tariful serviciului de tranzit, solicitare cu care ANCOM nu este de acord întrucât de cele mai multe ori serviciul de marcare nu este necesar operatorului care achiziționează servicii de tranzit. De asemenea, ANCOM a respins propunerea de retragere din sarcina Romtelecom S.A. a obligației de a oferi metoda de decontare în cascadă pe baza argumentului că există posibilitatea incidentței situațiilor de neplată a serviciilor furnizate. În acest sens, Autoritatea a reamintit că furnizorul cu putere semnificativă are pârghiile necesare minimizării riscurilor financiare implicate, inclusiv prin intermediul solicitării unor scrisori de garanție bancară al căror quantum se poate calcula în funcție de traficul previzionat.

Având în vedere observațiile primite, ANCOM clarifică faptul că retragerea obligației de a ține evidență contabilă separată de către furnizorul desemnat ca având putere semnificativă pe piața corespunzătoare serviciilor de tranzit se va aplica începând cu exercițiul financiar aferent anului 2013.

Totodată, un respondent a solicitat ANCOM să includă în decizia de impunere de obligații în sarcina Romtelecom S.A. a unei prevederi care să permită modificarea în mod unilateral a tarifelor pentru serviciile de tranzit în contractele existente, având în vedere un nivel previzionat mai mare care va rezulta în urma modelului LRAIC+, în scopul evitării unor litigii ulterioare în fața Autorității. ANCOM subliniază că o astfel de prevedere ar echivala cu impunerea de obligații în sarcina furnizorilor care achiziționează servicii de tranzit de la Romtelecom S.A. Într-o decizie de impunere de obligații chiar în sarcina Romtelecom S.A., ceea ce din punctul de vedere al normelor de tehnică legislativă nu poate fi admis.

În încheierea prezentării celor mai importante observații primite pe durata procesului de consultare publică, președintele ANCOM menționează că poziția Autorității asupra observațiilor cu

privire la tarifele serviciilor de interconectare (ale căror rezultate au fost consultate în același timp cu Măsurile de reglementare pe piețele relevante prezentate) va fi făcută publică și discutată în următoarea ședință a Consiliului Consultativ și solicită alte observații din partea celor prezenți pe marginea Măsurilor de reglementare a piețelor relevante.

Reprezentantul Romtelecom S.A. ia cuvântul și remarcă efortul Autorității în reconsiderarea condițiilor concurențiale pe piețele de acces la puncte fixe, respectiv de originare a apelurilor la puncte fixe. Acesta susține că impactul menținerii obligațiilor pe piețele dereglementate pentru o perioadă tranzitorie de un an este mare și presupune costuri semnificative pentru Romtelecom S.A., aspect care nu a fost luat în considerare de către Autoritate ca urmare a efectuării unei analize cost-beneficiu. În orice caz, reprezentantul Romtelecom S.A. solicită cel puțin retragerea imediată a obligațiilor impuse pe piața originării apelurilor la puncte fixe și a serviciilor de acces la puncte fixe pentru clienții noi. De asemenea, în ceea ce privește intervenția previzibilă a Autorității asupra tarifelor pentru serviciile de tranzit, se insistă asupra identificării unei pârgii pentru modificarea unilaterală a contractelor cu beneficiarii acestor servicii.

Referitor la afirmația reprezentantului Romtelecom S.A. cu privire la lipsa unei analize cost-beneficiu, ANCOM a subliniat că, în demersurile sale de reglementare, Autoritatea a ținut cont de principiul proporționalității, dovadă stând chiar măsura retragerii obligației de evidență contabilă separată pentru exercițiul financiar aferent anului 2013 pe toate piețele în prezent analizate. În ceea ce privește retragerea imediată a obligațiilor Romtelecom S.A. în raport cu clienții noi care solicită servicii de acces la puncte fixe la rețeaua publică de telefonie, respectiv servicii de originare a apelurilor la puncte fixe, reprezentanții ANCOM menționează că această solicitare poate fi luată în calcul întrucât perioada tranzitorie de un an în care îi sunt menținute Romtelecom S.A. obligațiile impuse anterior este necesară pentru protejarea beneficiarilor existenți, iar nu a celor viitori, mai ales că Romtelecom S.A. nu mai este furnizor cu putere semnificativă pe piață. În ceea ce privește solicitarea de completare a deciziei de impunere de obligații în sarcina Romtelecom S.A., ANCOM evidențiază că o astfel de prevedere nu poate fi menționată în deciziile supuse consultării publice. Această imposibilitate nu este una de fond, ANCOM recunoscând dreptul Romtelecom S.A. de a modifica contractele încheiate cu beneficiarii serviciilor de tranzit național al apelurilor, ci una de formă, impusă de normele de tehnică legislativă. Cu privire la această din urmă solicitare a Romtelecom, dl. Mihai Eftimie subliniază că există operatori desemnați cu putere semnificativă care au inclusă în Ofertă de Referință pentru Interconectare (ORI) prevederi care le permit să modifice unilateral contractele ca urmare a modificării tarifelor reglementate de ANCOM, inclusiv în ipoteza în care acestea cresc, lipsa unor asemenea dispoziții în ORI Romtelecom neputând reprezenta un argument pentru care ANCOM ar trebui să intervină.

Reprezentantul UPC Romania S.R.L. menționează că nivelul tarifului pe piața serviciilor de tranzit trebuie să stimuleze operatorii să cumpere aceste servicii și să ajute relațiile de interconectare. Din acest motiv, propune excluderea costurilor legăturilor de interconectare dintre rețeaua Romtelecom S.A. și rețeaua unui terț din tariful serviciului de tranzit național comutat, considerând că acestea pot fi recuperate din veniturile obținute din furnizarea legăturilor de interconectare dintre rețeaua în care apelurile sunt originare și rețeaua Romtelecom S.A.. ANCOM arată că principiile aplicate în modelul de calcul al costurilor au fost deja stabilite și nu fac obiectul consultării curente, asigurând respondentul că metoda utilizată asigură un echilibru în relațiile dintre operatori, astfel încât atât Romtelecom S.A., cât și operatorii alternativi să-și recupereze costurile.

Tot reprezentantul UPC Romania S.R.L. apreciază că nivelul tarifului de originare către numerele de tipul 0800 trebuie să fie mai mic, la nivelul celui de terminare la puncte fixe, inclusiv în cazul originării la puncte mobile către aceste tipuri de numere, arătând că unii operatori practică tarife excesiv de mari pentru aceste servicii. ANCOM evidențiază că serviciile de originare către numere din subdomeniul 0ZAB=0800 și serviciile de terminare sunt servicii simetrice din punctul de vedere al elementelor de rețea utilizate, astfel încât, în cazul originării la puncte mobile a acestor

apeluri, se va avea în vedere tariful de terminare la puncte mobile. În același timp, se menționează că aceste tarife sunt monitorizate de către Autoritate, fiind constatate scăderi în ultima perioadă, astfel încât, se poate aprecia că, în prezent, negocierile libere dintre operatori funcționează în mod eficient.

DI Mihai Eftimie reiterează ideea de a încadra serviciile de tip „homezone” în piața de acces la puncte fixe pe baza unor caracteristici tehnice ale acestor servicii, în replică reprezentanții ANCOM reamintind că analiza de substituibilitate a fost cea care a demonstrat că serviciile tradiționale de acces la puncte fixe și cele de tip „homezone” sunt incluse în aceeași piață relevantă. De asemenea, răspunzând întrebării aceluiași participant la ședință, Autoritatea precizează că tariful „administrare în cazul tranzitului cu decontare în cascadă” va fi plătit de fiecare dintre cei doi operatori interconectați prin intermediul serviciilor de tranzit oferite de Romtelecom S.A., inclusiv în cazul relațiilor de interconectare unilaterală.

În lipsa altor observații, măsurile sunt adoptate și ședința este declarată închisă.